

Leadership of Local Administration Officers in Community Development of Hat Kruat Sub-District, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province

Pharnukul Adhivalo (Boonthai)¹

Received: December 30, 2022

Revised: October 12, 2023

Accepted: October 15, 2023

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the level of leadership; 2) to study the relationship between Buddhadhamma and local administration officers in community development; and 3) to study problems, obstacles, and suggestions for leadership approaches of local administration officers in community development of Hat Kruat Subdistrict, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province. It was a mixed methods research. For quantitative research, the research method was used to survey the sample group used in the research. Sample group used in research were people aged 18 years and over who lived in Hat Kruat Subdistrict, Mueang Uttaradit district, Uttaradit Province by means of random sampling of 7,535 people, the population was obtained from random sampling of 380 people and qualitative research of 9 persons used content analysis techniques to complement the context. The results of the research found that 1) leadership according to Brahnavihara of the leadership of local administration officers in the community development of Hat Kruat Subdistrict, Mueang Uttaradit District, Uttaradit

¹ Sangha in Uttaradit Province

Corresponding author, e-mail: gtr219mylove@gmail.com

Province, overall, the average in all aspects was at the middle level ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.73). As for the leadership of local administration officers in the community development of Hat Kruat Subdistrict, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province, overall, the average in all aspects was at a moderate level ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.71); 2) relationship between Brahmavihara and the leadership of local administration officers in the community development of Hat Kruat Subdistrict, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province as a whole had a positive relationship at a relatively high level ($r = .799^{**}$) with acceptable statistical significance; 3) problems and obstacles was found that local administration officers have not received development that met their job responsibilities, so it can not give advice on how to solve problems when people in the community encountered problems. There was no integrated teamwork with many abilities in giving advice.

Keywords: Political Leadership, Local Administration Officers, Community Development

ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมือง อุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

พระนุกูล อธิวิโร (บุญไทย)¹

Received: December 30, 2022

Revised: October 12, 2023

Accepted: October 15, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางของภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7,535 คน ได้ประชากรจากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 9 รูป/คน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม ของภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.73) ส่วนภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.71) 2) ความสัมพันธ์หลักพรหมวิหารธรรม โดยภาพรวม กับหลักพรหมวิหารธรรม กับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .799^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับได้ 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่า

¹ คณะสงฆ์จังหวัดอุตรดิตถ์; Sangha in Uttaradit Province

Corresponding author, e-mail: gtr219mylove@gmail.com

ผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่ตรงตามหน้าที่การงาน ยังไม่สามารถให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเวลาที่ประชาชนในชุมชนเกิดปัญหาผู้ประกอบการส่วนที่ไม่มีบูรณาการทำงานเป็นทีมที่มีความสามารถหลายด้านในการให้คำปรึกษา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางการเมือง, ผู้ประกอบการท้องถิ่น, การพัฒนาชุมชน

บทนำ

ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จ ขององค์การทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการ และบุคคลทั่วไปอยู่ตรงที่ว่า ผู้นำทำอะไรหรือมีวิธีการนำอย่างไรจึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำให้งาน สำเร็จด้วยความเต็มใจ ในขณะที่ผู้นำบางคนทำอย่างไรนอกจากผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่เต็มใจในการปฏิบัติ งานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเกลียดชังและพร้อมที่จะร่วมกันขับไล่ผู้นำให้ไปจากองค์การ การมีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้องค์กรพร้อมรับกับการ เปลี่ยนแปลง (Change) ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรุนแรงมากในขณะนี้ นิยาม “ผู้นำ” ในด้านต่าง ๆ มีมากมาย หลากหลายทฤษฎี ขึ้นอยู่กับว่าใครจะชอบแบบไหน และแต่ละคนนั้น ก็มีความเป็นผู้นำที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจะบอกว่าผู้นำแบบไหนดีที่สุดหรือดีกว่ากันนั้นคงไม่สามารถบอกได้แน่ชัด และไม่สมควรที่จะนำมาพูดกันด้วย เพราะผู้นำแต่ละแบบก็มีข้อดี-ข้อเสียที่มีความแตกต่างกันออกไป รวมทั้งยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ความเป็นผู้นำก็อาจแตกต่างกันไปด้วย (Bhutanaro, T., 2565)

ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารท้องถิ่นในปัจจุบันนี้ ทำให้ผู้ประกอบการท้องถิ่น คือ หัวหน้าของตำบล และหมู่บ้านซึ่งเป็นหน่วยการปกครองของรัฐในระดับล่าง ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ทำหน้าที่เป็นกลไกรวมทั้งอาณาบริเวณเขตพื้นที่ของการปฏิบัติงาน ของทางราชการในระดับล่างสุดของรัฐ หรือของประเทศไทยเมื่อกล่าวถึง ผู้ประกอบการที่เป็นหัวหน้าของตำบลและหมู่บ้านนั้น หมายความว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าที่เป็นทางการ (Formal Leader) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางอำเภอ ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติงานของราชการส่วนภูมิภาคกระนั้นก็

ตามอำนาจสูงสุดและชั้นสุดท้าย กล่าวได้ว่าเป็นของราชการส่วนภูมิภาค เนื่องด้วยตำบลและหมู่บ้านนั้นมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองในระดับล่างของราชการส่วนภูมิภาค จึงไม่ได้มีความเป็นอิสระ และไม่ได้เป็นองค์กรปกครองตนเองของประชาชนตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย

การพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีการพัฒนาชุมชนโดยผู้ปกครองท้องถิ่น ที่ต้องมีบทบาทพื้นฐานสำคัญที่ชัดเจน ในการทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความยั่งยืน เป็นตัวอย่างให้ชุมชนอื่น ๆ ได้ศึกษาเพื่อนำความสำเร็จ จากการพัฒนาที่มาจากผู้ปกครองท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้กับชุมชน แต่ในขณะเดียวกันต้องได้รับความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะต้องให้ความสำคัญ และรับรู้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชนเพราะปัญหาชุมชนไม่ได้เกิดขึ้นจากคนเพียงคนเดียว ทุก ๆ คนทำให้เกิดขึ้นก็ต้องช่วยกันคิดหาทางแก้พร้อม ๆ กันต่อไป (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระณัด วฒโน, 2561)

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น การศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” จะทำให้ทราบถึงภาวะผู้นำท้องถิ่น รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหาดกรวดสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาวางแผนหรือกำหนดแนวทางการพัฒนาการเมืองสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางของภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ และ 5) รายได้ และพรหมวิหารธรรม ได้แก่ 1) ด้านเมตตา ความรักใคร่ 2) ด้านกรุณา ความสงสาร 3) ด้านมุทิตา ความยินดีพลอยยินดี 4) ด้านอุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สามารถคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งสองฉบับได้เท่ากับ 0.979

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งคำนวณได้มาจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 7,535 คน ตามพื้นที่การปกครองของตำบลหาดกรวด ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน ได้ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด ตามลำดับความสำคัญ

2. การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากระดับของตัวแปรที่ใช้เป็นระดับอันดับ และสามารถคำนวณได้ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงแต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการความสัมพันธ์กันในระดับน้อยหรือไม่มีเลย

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูป/คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน 3) กลุ่มผู้นำชุมชนทั้ง 5 หมู่บ้าน จำนวน 5 คน 4) บุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดกรวด จำนวน 1 คน 5) ประชาชนในตำบลหาดกรวด จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยกำหนดแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพรหมวิหารธรรม ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ และตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชน ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม เฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อ 2 ด้านผู้นำแบบขยายความคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 1.05) รองลงมาคือ ข้อ 3 ด้านผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.92) ตามลำดับข้อที่ 1 ด้านผู้นำแบบบอกงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.94) และข้อ 4 ด้านผู้นำแบบมอบหมายงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = 0.95)

2. ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม ของภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกรุณา (ความสงสาร) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.93) รองลงมา คือ ด้านมูทิตา (ความพลอยยินดี) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.86) รองลงมา คือ ด้านเมตตา (ความรักใคร่)

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 1.03) และด้านอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 1.11)

3. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาตรงตามสายงานของตนเองทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการแก้ไขปัญหาได้ การทำงานยังไม่มีกรวางแผนที่เป็นระบบ บางครั้งจึงเป็นการทำงานแก้ไขเฉพาะหน้า ทำให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐยังไม่ทั่วถึงทุกชุมชน ยังขาดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และการปกครองยังไม่มีการเยี่ยมเยียนที่ใช้ในการดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชนที่ชัดเจน ทำให้มีอุปสรรคในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองท้องที่กับประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนนั้นจึงต้องให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่ควรพัฒนาด้านการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ มีการทำงานที่ยืดหยุ่นสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ควรมีความกล้าในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีการปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ และควรจัดประชุมให้บ่อยครั้งเพื่อรับฟังปัญหา เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นจากคนที่มีประสบการณ์ เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้ปกครองท้องที่กับประชาชนในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 4 รูปแบบ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ด้านผู้นำขายความคิด ด้านผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านผู้นำแบบมอบหมายงาน เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชกรพันธ์ เพชรติบ (2563) พบว่า 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 2) ศึกษาระดับความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังใหม่ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และศึกษาอิทธิพลของความพึงพอใจของประชาชนต่อการปกครองท้องที่และการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อความสุขของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังใหม่ อำเภอป่า

บอน จังหวัดพัทลุงจำนวน 240 ราย สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลวังใหม่มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ในระดับมาก และมีระดับความสุขที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังใหม่ในระดับมาก นอกจากนี้ พบว่า ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ส่งผลทางบวกต่อความสุขของประชาชนในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความสุขของประชาชน ได้ร้อยละ 41.2 เมื่อเปรียบเทียบค่าน้ำหนักของทั้ง 2 ตัวแปรต้น พบว่า ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ มีอิทธิพลต่อความสุขของประชาชนในพื้นที่มากกว่าการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเมตตา (ความรักใคร่) ด้านกรุณา(ความสงสาร) ด้านมุทิตา (ความพลอยยินดี) ด้านอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง) จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยจิตวุฒิ หมั่นมี (2564) พบว่า ภาวะผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ด้านการรับฟังคนอื่น มีการใช้สื่อโซเชียล มีทีมงานผู้ช่วยเพื่อเป็นตัวแทนในการรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 2) ด้านการเข้าอกเข้าใจ เห็นใจคนอื่น มีการให้ความช่วยเหลือประชาชน สนใจ ใส่ใจ ถึงความทุกข์ร้อนของประชาชน มีทีมงานที่คอยดูแล รับฟังปัญหาจากประชาชน 3) ด้านการมองเห็นการณ์ไกล มีการใส่ใจกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีการวางแผนหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ 4) ด้านการดูแลช่วยเหลือเกื้อกูล มีการให้ความช่วยเหลือในทันที มีการส่งทีมงาน ตัวแทนลงพื้นที่ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้รีบเข้ามาแก้ไขอย่างรวดเร็ว 5) ด้านการเป็นผู้ที่ต้องการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น มีการดูแลแก้ไข พัฒนา สร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในชุมชน อย่างไรก็ตาม ควรมีการประชาสัมพันธ์ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้มีการแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์และควรลงพื้นที่ให้ครอบคลุมและสม่ำเสมอ จะทำให้ทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างทั่วถึงและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับผู้ปกครองท้องที่ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่ตรงตามหน้าที่การ

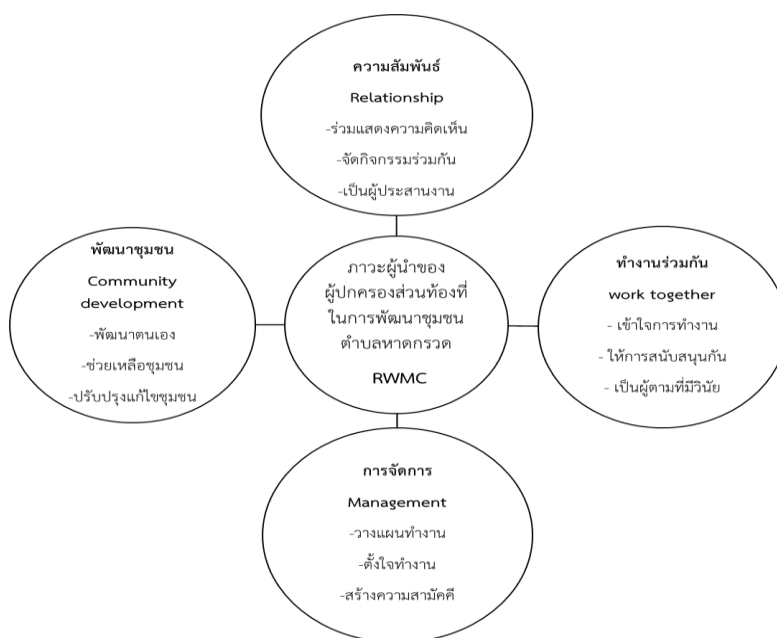
งาน ยังไม่สามารถให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเวลาที่ประชาชนในชุมชนเกิดปัญหาผู้ปกครองส่วนที่ยังขาดการทำงานเป็นทีมที่มีความสามารถหลายด้านในการให้คำปรึกษา การทำงานบางครั้งเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และยังไม่มีการวางแผนในการทำงานที่เป็นระบบเพื่อการพัฒนาชุมชน การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐยังไม่ทั่วถึงแก่ชุมชนมากเท่าที่ควร และยังขาดการวางแผนการร่วมทำกิจกรรมกับประชาชนในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนร่วมกัน การปกครองยังไม่มีกฎ ระเบียบที่ใช้ในการดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชนที่ชัดเจน ทำให้มีอุปสรรคในการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันกับท้องถิ่น และท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา สุขเกษม (2565) พบว่า 1) สภาพภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงสุด และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับต่ำสุด 2) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร ควรดำเนินการ ดังนี้ 2.1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรพัฒนาผู้นำให้มีมนุษยสัมพันธ์ ใจเป็นกลาง ให้กำลังใจ ชื่นชม ให้อภัย ให้อภัย ให้ความรักและความจริงใจกับบุคลากรอย่างทั่วถึง 2.2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรพัฒนาผู้นำให้มีวิสัยทัศน์ มีการกระจายงาน เอาใจใส่ ช่วยแก้ปัญหา สร้างขวัญกำลังใจ ไม่เกิดความอิจฉา พยายามดีกับความสำเร็จ 2.3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรพัฒนาผู้นำให้มีเจตคติที่ดีกับการทำงานกับผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แสดงความรัก ความหวังดี และความห่วงใยอย่างจริงใจ และ 2.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรพัฒนาผู้นำให้มีทักษะหลายด้าน มีเมตตา น่าเข้าหา ไม่ดุดัน และควบคุมอารมณ์ตนเองได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิษฐ์ จังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่า ผู้ปกครองท้องถิ่นควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการพัฒนาชุมชน และสามารถให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนได้ ผู้ปกครองส่วนที่ควรมีความกล้าในการเปลี่ยนแปลงตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ทำงานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสามารถทำงานร่วมกับประชาชนในชุมชนเป็นไปเพื่อการพัฒนาชุมชน ผู้ปกครองท้องถิ่นควรปรับตัวให้เข้าสถานการณ์ มีการทำงานร่วมกับประชาชนที่ยืดหยุ่น และรับฟังความเห็นของประชาชนในชุมชน ผู้ปกครองท้องถิ่นควรให้มีการจัดการประชุมในชุมชนให้บ่อยครั้ง เพื่อรับฟังปัญหาในการพัฒนาชุมชน และแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่าง

ผู้นำชุมชนกับประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดจันทร์ สิริจันโท (2561) พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับต่อการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.15 ส่วนครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอแนะองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์งานการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ ในการพัฒนาชุมชนตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น RWMC : MODEL สรุปได้ดังนี้

R = Relationship ความสัมพันธ์ ผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมที่ให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเป็นผู้ประสานงานระหว่างประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน

W = Work Together ทำงานร่วมกัน ผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องการทำงานร่วมกันกับประชาชนในชุมชนสามารถทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้ดีขึ้นหากทุกคนในชุมชนมีแนวคิดทัศนคติไปในทางเดียวกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน รู้หน้าที่มีระบบการทำงานที่ชัดเจน รู้จักกันและกันอย่างลึกซึ้ง มีความสัมพันธ์อันดีในชุมชน สนับสนุน สามัคคี แบ่งปันความรู้ ร่วมสำเร็จไปด้วยกันก็จะทำให้การทำงานร่วมกับประชาชนในชุมชนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

M = Management การจัดการ ผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องมีการวางแผนงานที่ดีเป็นระบบมีความเป็นระเบียบ กำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน มีขั้นตอนการทำงานที่เข้าใจง่าย ตั้งใจทำงานให้อยู่กรอบของแผนที่วางไว้ พิจารณาแบ่งงานให้ผู้ร่วมงานตามความสามารถไม่มีความลำเอียง สร้างความสามัคคีในการทำงานให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในตัวของผู้ปกครองท้องที่

C = Community development พัฒนาชุมชน ผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องศึกษาหาความเพิ่มเติมในการให้คำแนะนำที่ประโยชน์แก่ประชาชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน มีความจริงใจในการทำงานเพื่อชุมชน และช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มความสามารถ มีการตรวจสอบการทำงานเพื่อหาข้อผิดพลาด และยอมรับความผิดพลาดเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้ปกครองท้องถิ่นที่ควรชี้แจงนโยบายในการทำงาน หรือแผนการดำเนินงานของตนเอง
ให้กับประชาชนในชุมชนได้รับทราบทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ประชาชนในชุมชนควรตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของ
ผู้ปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ การวางแผน กระบวนการดำเนินงาน ผลการ
ดำเนินงานว่าตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2. ผู้ปกครองท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ หรือชักชวนให้ประชาชนได้
เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมต่าง ๆ ได้ทราบอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

กิตติยา สุขเกษม. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรม
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. *วารสารวิจัยวิชาการ*,
5(2), 85-86.

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระณัด วัฒน. (2561). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน. *วารสารสันติ
ศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(ฉบับพิเศษ), 527-538.

ธิดาภูมิ หมั่นมี. (2564). *ภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

พระปลัดจันทร์ สิริจินโท. (2561). *แนวทางการพัฒนาการบริหารบุคคลตามพรหมวิหาร 4 ของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

พัชกานต์ เพรชติบ. (2563). *อิทธิพลการปกครองท้องถิ่นและการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อความสุข
ของประชาชน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลวังใหม่ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง. (สารนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*

Bhutanaro, T. (2565). *Leadership and Community Development*. Retrieved from [http:// www.gotokhow.org/posts](http://www.gotokhow.org/posts)Retrieved